

Podpisali smo dogovor

Dogovor, ki smo ga predstavniki zveze društev upokojencev po več kot enem letu prizadevanj podpisali z ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve, je za nas starejše izjemno pomemben dogodek. Po desetletju in pol, ko je nova politična in podjetniška elita odvrгла veliko večino starejših, pa tudi veliko mlajših, na možganski odpad, in ko smo nekdanji ustvarjalci slovenskega uspeha samo nemo opazovali razpad vseh vrednot, ki jih je gojila socialistična družba, enakost, solidarnost, poštenost, poklicno etiko, medsebojno spoštovanje, spoštovanje ustavnih pravic vseh državljanov, pa še kaj bi lahko naštela, smo končno, v času svetovne recesije, ki so jo pomagali zakuhati tudi naši domači hazarderji, dočakali, da je nekaj ljudi v vladi le spoznalo, da je vladati brez sodelovanja civilne družbe težko, in da je modro uporabiti

čim več znanja, izkušenj in modrosti tudi že upokojene generacije. Šele s podpisom pogodbe med ministrstvom in zvezo upokojencev kot najbolj množično organizacijo civilne družbe, smo resno vstopili v demokratični proces.

Zdaj je vrsta na nas. Dokazati moramo, da imamo v svojih vrstah strokovnjake, ki bodo pripravljeni sodelovati v skupnih delovnih skupinah in bodo že ob nastajanju dokumentov prenašali vanje naša pričakovanja in pričakovanja naših potomcev. Mi smo ustvarili državo, ki je bila mnogo bolj prijazna ljudem, kot je sedanja. Dokažimo to. Vnesimo v ključne dokumente spet človečnost, etiko in medsebojno solidarnost. Pokažimo mlajšim generacijam, da je srž uspešne družbe le kombinacija mladostnega poleta in starostne modrosti.

Mateja Kožuh Novak

vsebina

Posvet v Izoli	2
Obvestila	4
Pokrajinske zveze so nujne	5
Podpisan dogovor med ZDUS in MDDSZ	6
Analiza izplačevanja pokojnin	8
O delu ZDUS prejšnji mesec	10
Seje v mesecu februarju	13

Obiskujte strani www.zdus-zveza.si

Uspeli seja UO in posvet ZDUS v Izoli

V Izoli se je končal tridnevni posvet vodstva ZDUS s predsedniki pokrajinskih zvez društev upokojencev in pokrajinskimi koordinatorji programa Starejši za višjo kakovost življenja doma. Prvi dan posvetovanja se je začel s sejo upravnega odbora, posvetovanja pa naj bi postala vsakoletna.

O rezervah v zdravstvu: Ob vrsti točk dnevnega reda, ki urejajo interno poslovanje zveze društev upokojencev Slovenije, je največjo pozornost članov upravnega odbora ZDUS prvi dan seje upravnega odbora zveze na sicer dvodnevem posvetovanju vodstva ZDUS s predsedniki pokrajinskih zvez in regijskimi koordinatorji programa Starejši za višjo kakovost življenja doma, pritegnila razlaga direktorja zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije dr. Sama Fakina. Ta je izrazil skrb, da bo zdravstvu v pogojih gospodarske recesije težko ne le ohraniti, ampak dvigniti kakovost zdravstvenega varstva zavarovancev, kar zavod načrtuje, saj jim je samo brezglava odločitev prejšnje vlade, ki je za 300 milijonov evrov dvignila plače zdravstvenega osebja, ne da bi zagotovilo dodatna sredstva za to, porabila pomemben del zdravstvenega proračuna. Tudi ta denar gre iz sredstev za obvezno zdravstveno zavarovanje, bistveno večjega priliva sredstev v zdravstveno zavarovanje pa ni pričakovati. Člani upravnega odbora ZDUS, ki so v aktivnem življenju opravljali vrsto odgovornih služb tudi v zdravstvu in zavarovalništvu, so direktorju zavarovalnice predlagali nekaj ukrepov, ki drugod v Evropi dajejo rezultate, pri nas pa zanje komaj vemo. Od skoraj 400 milijonov zbranega denarja iz avtomobilskega zavarovanja, ga zavarovalnice za odgovornost za narejeno škodo porabijo približno polovico, bolniškemu zavarovanju pa dajejo 10-odstotni pavšal 20 milijonov evrov za poplačilo zdravstvenih storitev za žrtve prometnih

nesreč, namesto kakih 40 odstotkov vplačanega denarja, kot na osnovi izstavljenih zdravniških računov plačujejo v tujini.

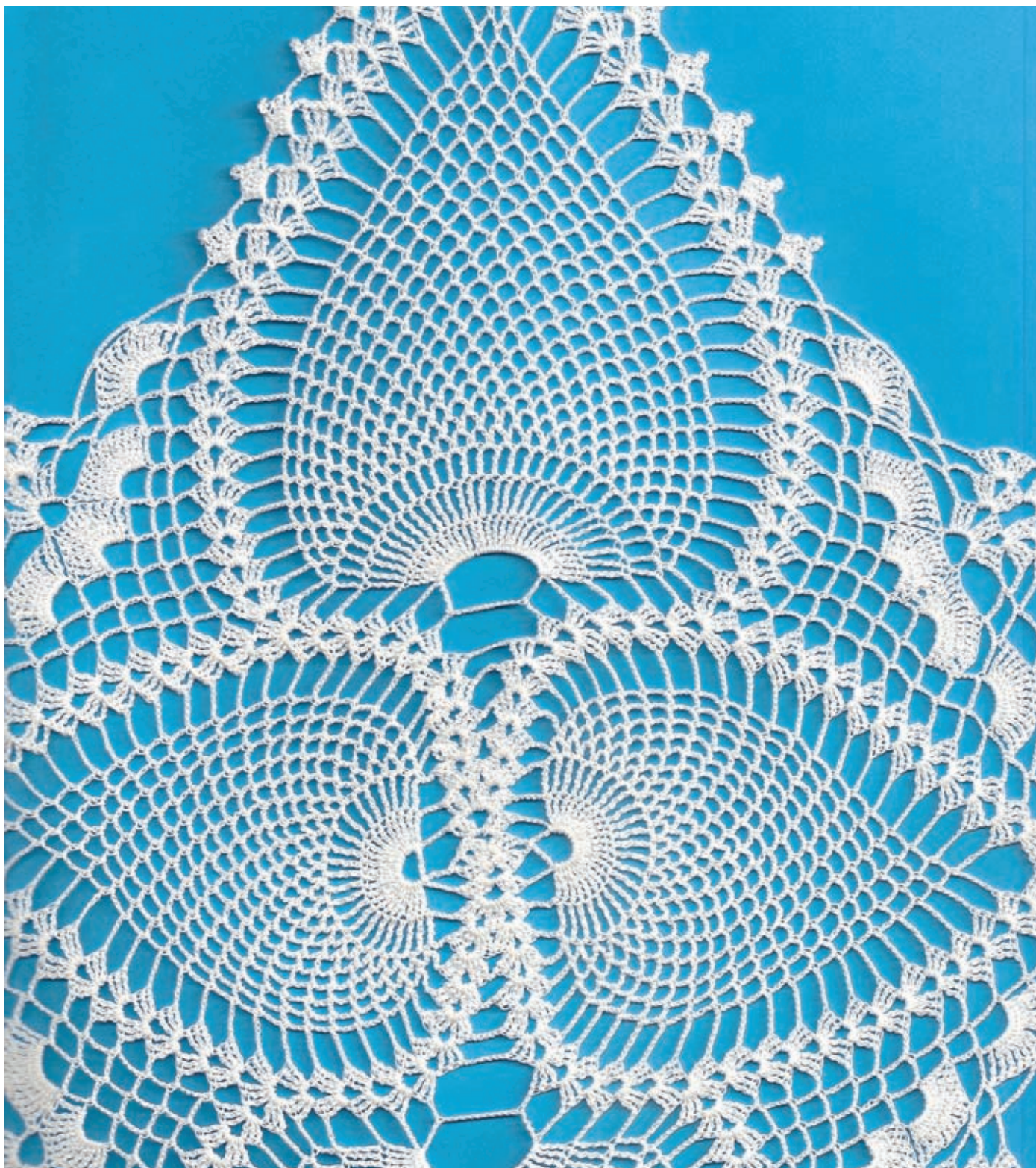
Brez projektov je proračun ZDUS za štiri petine lažji: Drugi dan posvetovanja so upokojenski predstavniki zaključili s sejo upravnega odbora, na kateri so ob prisotnosti predstavniki kmetijskega ministrstva razpravljali o vprašanih trajnostnega razvoja podeželja, nato pa so potrdili finančno poročilo in finančni načrt za letos. Letošnji predračun bo, s sredstvi za projekte, težak nekaj manj kot milijon in pol, brez tega denarja pa le 300 tisoč evrov. V proračun ZDUS prispeva upokojenski hotel Delfin v Izoli 130 tisoč evrov, kakih 100 tisoč evrov pa naj bi se zbralo z letos uvedeno članarino za potrebe ZDUS po pol evra na člana. Za projekte priteče in se porabi največ denarja za delo 1500 prostovoljcev v programu Starejši za višjo kakovost življenja doma, ki je en temeljnih socialnih projektov ZDUS, pomemben vir prihodka in odhodkov letos, pa bo projekt informatizacije društev.

Učinkovit civilni nadzor nad delom plačanih služb: Letno srečanje vodstva ZDUS pa so dobro izrabili tudi pokrajinski koordinatori programa Starejši za višjo kakovost življenja doma, ki so vodstvo seznanili z novostmi pri delu z upokojenci, ki živijo doma in potrebujejo po eno ali več oblik pomoči. Zakaj prostovoljstvo? Zato, ker je v časih, ko je napredaj (skoraj) vse, prostovoljstvo edina oblika pomoči tistim, za katere država nima časa ali denarja ali obojega in ker je prostovoljstvo v vsem zahodnem svetu visoko cenjena družbena vrednota!

Prostovoljstvo v programu Starejši za višjo kakovost življenja doma je najboljša oblika nadzora civilne družbe nad delom vladnih in nevladnih služb, ki delajo na področju starejših ljudi: centri za socialno delo, patronažne službe, Rdeči križ, Karitas ... Prostovoljci v programu Starejši

za starejše te službe pogosto opozarjajo na kričeče primere, kjer se socialno ogroženi ne zavedajo možnosti koriščenja pomoči ali pa je ne znajo ali ne zmorejo poiskati. Velikokrat pa starejši potrebujejo samo druženje in občutek, da niso odrinjeni povsem na rob družbe. Na posvetu so opozorili na dve težavi, ki sta vsem regijam skupni: sedanji prostovoljci se starajo, zato bo potrebno najti mlajše in povečati njihovo število, saj je nevzdržno, da en prostovoljec skrbi za več deset oseb, namesto za tri ali štiri. Kljub temu pa med organizacijami starejših v Evropi vlada veliko zanimanje za to vrsto pomoči starejšim starejšim in mnogi jo nameravajo prenesti v svoje okolje. Ivanka Tofant, vodja koordinatorjev in prostovoljcev celjske regije je za največjo težavo starejših pri njih ocenila

naraščajoče nasilje in osamljenost, izpostavila pa je primerjavo dela prostovoljcev v mestnem in lokalnem okolju. V slednjem je delo veliko lažje kot v mestih, saj se v ruralnem okolju med seboj poznajo in lažje pristopajo drug k drugemu. Silva Gorjup s Ptuja je povedala, da pri njih 14 koordinatorjev dela s 186 prostovoljci, ki skrbijo za 6.640 starejših v pokrajini, Tjaša Šimnovec iz Ljubljane pa je, da se socialne in patronažne službe na njihova opozorila pogosto ne odzivajo ustrezno, ker morajo, po besedah samih socialnih delavk in patronažnih sester, preveč administrirati, in jim za njihovo strokovno delo zmanjkuje časa! Sicer pa so regijski koordinatorji sodelovanje s pokrajinskimi združenji upokojencev ocenili kot koristno in dobro ter pozdravili tovrstna srečanja.

Razpis

športnih iger 2009

Komisija ZDUS za šport in rekreacijo je 24. 2. 2009 sprejela sklep, da za leto 2009 razpiše državna prvenstva v:

- balinanju,
- kegljanju,
- streljanju z zračno puško,
- šahu,
- lovu rib s plovcem in
- pikadu.

PZDU naj društva, ki bi rada pripravila tekmovanja, prijavijo najpozneje do 30. aprila 2009 na ZDUS, Kebetova ul. 9, Ljubljana s pripisom »Športne igre 2009«. Iz prijave naj bo razvidna kratka predstavitev društva, pogoji, ki jih imajo za pripravo tekmovanja (objekti, strokovni kader itd.).

Komisija bo organizatorje prvenstev izbrala v skladu s 4.členom pravil med prijavljenimi v mesecu maju 2009. Pri izbiri bo upoštevala zastopanost pokrajin v preteklem obdobju. Državna prvenstva bodo v mesecih septembru in oktobru 2009.

Razpis

razstava fotografij 2009 na temo Medgeneracijsko sodelovanje

Komisija za tehnično kulturo ZDUS objavlja razpis za razstavo fotografij 2009. Letošnja tema je Medgeneracijsko sodelovanje.

Sodelovanje: člani društev upokojencev iz vse Slovenije

Kategorije in število del:

- črno-bele fotografije
- barvne fotografije
- format: 18x24 cm do 30x45 cm
- število: do 3 ČB in do 3 BF

Podatki na zadnji strani fotografij: naslov dela, podatki avtorja (ime in priimek, naslov, DU)

Prijava: prijavnica (priloga k fotografijam)

Žirija: odloča o izboru in priznanjih

Rok dostave: 30. junij 2009

Razstava:

- v prostorih ZDUS
- ob festivalu za tretje življenjsko obdobje
- po pokrajinah

Naslov za dostavo: Zveza društev upokojencev Slovenije (krajše ZDUS), Kebetova ul. 9, 1000 Ljubljana, s pripisom Razstava fotografij

Vračilo del: po razstavah v dostavni embalaži

Končne določbe: z deli bomo ravnali odgovorno. Za morebitne poškodbe med pošiljanjem ne odgovarjamo.

Prijavnica za razstavo fotografij 2009 na temo Medgeneracijsko sodelovanje

Avtor (ime in priimek): _____

Naslov: _____

Telefon, GSM _____ **Društvo upokojencev:** _____

Seznam fotografij za razstavo:

ČB – naslov dela, tema, format

1. _____
2. _____
3. _____

BF –naslov dela, tema, format

1. _____
2. _____
3. _____

Podpis _____

PZDU so nujne za delo organizacije

V časih, kakršni so zdajšnji, ko v Sloveniji desetina na hitro obogatelih pospešeno siromaši večino, se moramo državljani dobro organizirati in se upreti slehernemu poskusu nadaljnega rušenja pravne in socialno občutljive države. Predolgo smo le nemo gledali, kaj se dogaja, saj, vzgojeni v drugačnem svetu, nismo mogli verjeti, da si lahko nekateri tako brezobzirno, brez najmanjšega občutka za etiko in za sočloveka, polnijo žepe s krajo našega skupnega premoženja, na račun nizkih plač mezdnih delavcev, odpuščanja delavcev, osiromašenih pokojnin, na rovaš stiske bolnikov in posebej ogroženih skupin prebivalstva in da jih pri tem brez zadržkov podpirajo politiki.

Nekajkrat smo bili že zelo uspešni: Civilna družba se mora upreti takemu početju. Upokojenci smo velika skupina prebivalstva, ki se lahko upre, če se dobro organizira. V minulih dveh letih smo uspešno opozorili na siromašenje polovice upokojencev, dosegli smo, da je država nehala varčevati pri varstvenem dodatku, ubranili smo kar nekaj poskusov destabilizacije pokojninske blagajne. Tudi draginjski dodatek je prejšnja vlada izplačala zato, ker smo glasno opozarjali na stisko upokojencev, pa čeprav ga je izplačala le kot predvolilni bonbonček.

Lahko smo še uspešnejši: Veliko bolj pa bomo uspešni, če se bomo znali ob početju politike in kapitala dobro in hitro organizirati in se upreti grabežljivosti posameznikov v času, ko se večina prebivalstva otepa s stisko in brezposelnostjo. Če bi bila naša medsebojna komunikacija dovolj hitra in učinkovita, bi samo z grožnjo, da bomo upokojenci prenesli naše tekoče račune na drugo banko, lahko odvrnili Ljubljansko banko, da bi direktorju ob odhodu izplačala milijon evrov odpravnine.

Tudi vodstvo Mercatorja bi krepko premislilo, preden bi dalo visoko odpravnino njihovem direktorju, če bi jim 338 tisoč upokojencev in njihovih družin zagrozilo, da 14 dni pri njih ne bomo kupovali živil.

Potrebujemo učinkovito in hitro organiziranje: Nikar ne recite, da se tega ne da storiti. Potrebujemo le dobre komunikacijske poti, ki bodo neovirano tekle od vodstva ZDUS navzdol do zadnjega člana naše velike organizacije. Vodstvo zveze ne more neposredno komunicirati s predsedniki društev, ker smo kadrovsko preslabo zasedeni. Bolje moramo izkoristiti vse organizacijske oblike, ki jih

imamo na voljo, in ustvariti nove tam, kjer jih še nimamo. V zvezi se vsak mesec srečujemo s predsedniki pokrajinskih zvez. Za hitre komunikacije imamo že z vsemi predsedniki, izvzemši predsednika zgornje podravske zveze, z elektronsko pošto vzpostavljeno povezavo. Nekatero večje zveze imajo tudi že vzpostavljene koordinacije društev, medobčinske in občinske zveze. Če hočemo dobro komunicirati, se bodo morale koordinacije na pokrajinski ravni, kot tudi na državni ravni sestajati redno vsak mesec, prav tako pa vzdrževati redne mesečne komunikacije s posameznimi društvi.

Vlada letos napoveduje obravnavo velikega števila zakonov, ki bodo še kako posegli v življenje nas, upokojencev in naših družin. Če bomo hoteli aktivno sodelovati pri njihovem nastajanju in spreminjanju, bomo spet potrebovali hitre in dobre komunikacije.

Samo trdno povezani smo močni: V nekaterih pokrajinah ste se že zdavnaj zavedli tega, da se lažje povezujete in dogovarjate za skupne akcije, če deluje pokrajinska zveza, zato ste se dogovorili, da boste nekaj odstotkov članarine namenili delu pokrajinske zveze. V drugih pokrajinah tega še niste sprejeli. Z novim statutom smo pokrajinske zveze umestili v organizacijsko shemo zveze kot pomemben del naše organizacije. Upravni odbor je določil tudi višino participacije iz članarin, ki naj bo namenjena delu pokrajinske zveze.

Vse tiste predsednike društev, ki ste se odločili, da pokrajinskim zvezam ne boste namenili dogovorjenega zneska, pa prosimo, da o svoji odločitvi še enkrat premislite. Pester in bogat program seveda lahko v društvu izvedete tudi brez sodelovanja pokrajin. Če pa hočete biti enakopraven član naše velike organizacije, pa že potrebujete povezave. Sredstva, ki jih bomo iz članarin zbrali v zvezi in v pokrajinah, se bodo vsa vrnila k članstvu bodisi kot uspešne lobistične akcije bodisi v obliki pomoči delu društev.

V teh hudih časih, za katere ne vemo, kako dolgo bodo trajali, moramo biti, če hočemo ubraniti naše interese in interese naših potomcev, bolj enotni kot smo bili kadarkoli poprej. Če menite, da pokrajinska zveza ne dela dobro, zahtevajte boljše delo, a najprej ji zagotovite pogoje, da bo lahko delala.

Mateja Kožuh Novak

Dogovor med ZDUS in ministrstvom za delo podpisan

Predsednica ZDUS dr. Matejo Kožuh Novak se je minuli mesec srečala z ministrom za delo, družino in socialne zadeve dr. Ivanom Svetlikom s sodelavci. Sogovornika sta na srečanju govorila o vprašanih, na katerih bosta Zveza društev upokojencev Slovenije in ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve sodelovala tudi v prihodnje, med drugim pri pripravi zakonodaje in različnih strateških dokumentov, ki se nanašajo tudi na področje starejših, pri iskanju posameznih rešitev in njihovem uresničevanju, pri iskanju novih oblik bivanja starejših, pri pridobivanju mednarodnih sredstev in pri izvedbi festivala za tretje življenjsko obdobje, ki je postal že tradicionalen.

Predsednica ZDUS dr. Matejo Kožuh Novak in minister Svetlik sta ob tej priložnosti podpisala tudi dogovor med ministrstvom in ZDUS, v katerem podpisnika ugotavljata, da je zaradi hitro rastočega deleža starejše populacije v Sloveniji nujno zagotoviti večje sodelovanje z nevladnimi seniorskimi organizacijami pri pripravi zakonodaje, oblikovanju politik in spremljanju učinkovitosti njihovih ukrepov.

Glavni okvirni in podlage dogovora o medsebojnem sodelovanju sta Strategija varstva starejših do leta 2010 - Solidarnost sožitje in kakovostno staranje prebivalstva in Nacionalno poročilo o strategijah socialne zaščite in socialnega vključevanja za obdobje 2008 - 2010. Podlago sodelovanja predstavljajo tudi drugi vladni ukrepi in razvojne politike, ki zadevajo področje dela in pristojnosti MDDSZ, kakor tudi pomembni mednarodni dokumenti, sprejeti s ciljem prilagajanja novim demografskim razmeram in izboljševanju položaja starejših v družbi ter Memorandum Vladi RS o stališčih, načinu in vsebini bodočega sodelovanja in o najresnejših vprašanih glede na težave, s katerimi se srečujejo starejši v slovenski družbi.

Vsebinska sodelovanja: Zveza društev upokojencev Slovenije in ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve bosta pri pripravi in oblikovanju vseh pomembnejših predpisov, strateških dokumentov in ukrepov javnih politik, ki so povezani z demografskimi spremembami in staranjem prebivalstva ter vplivajo na položaj starejših in upokojencev, še zlasti na področju dela in zaposlovanja, sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja, invalidskega varstva, družinske politike, socialnega varstva in dolgotrajne oskrbe v pogojih dolgožive družbe

- upoštevala dejstvo, da so pokojnine predvsem z delom pridobljena pravica na temelju prispevkov in vloženega dela;

- upoštevala povezanost politik na področjih socialnih zavarovanj (pokojninskem in zdravstvenem ter na področju zaposlovanja in družine) ter pripraviti ustrezna skupna izhodišča (skupni strateški dokument) in ustrezne zakonske rešitve;

- omogočila zagotavljanje ustreznih pogojev za opravljanje različnih oblik formalnega dela za upokojence (skladno z ukrepi Strategije aktivnega staranja ter drugimi relevantnimi dokumenti ter priporočili);

- omogočila in podpirati oblike prostovoljskega dela;

- zagotavljala čim bolj enakomerno dostopnost in dosegljivost socialnovarstvenih storitev in programov ter raznolikost ponudbe in kakovost storitev; zagotoviti invalidom kvalitetno staranje.

Da bo sodelovanje gladko teklo, bosta ZDUS in ministrstvo oblikovala štiri skupne delovne skupine, in sicer za izvajanja politike pokojnin, za zagotavljanja politike aktivnega staranja, za področja politike, ki obravnava staranje z invalidnostjo, za zagotavljanja socialne varnosti, storitev in programov socialnega varstva in delovno skupino za razvoj posebnih oblik sobivanja seniorjev v pogojih medsebojne samopomoči in za razvoj prostovoljstva.

Delitev dela med podpisnikoma: Ministrstvo za delo družino in socialne zadeve:

- bo spremljalo socialno-ekonomski položaj starejših in Vladi RS in Državnemu zboru predlagalo sprejetje ukrepov za izboljšanje položaja najbolj ogroženega starejšega prebivalstva;

- v ta namen bo podprlo pridobivanje statističnih in drugih podatkov in analitično delo na področju spremljanja stanja ter trendov dolgožive družbe;

- bo k nastajanju dokumentov in strategij, ki zadevajo hitre demografske spremembe v Sloveniji, pritegnilo predstavnike seniorskih nevladnih organizacij in bo za vse nastajajoče akte, ki bodo zadevali seniorje, omogočilo javno razpravo, ki ne bo krajša od enega meseca;

- bo s svojimi aktivnostmi vzpodbujalo prostovoljno in humanitarno delo seniorjev in bo aktivno sodelovalo pri pripravi zakonske ureditve prostovoljstva in pospeševalo razvoj prostovoljstva na področju socialne; bo podprlo programe in projekte, ki jih izvaja ZDUS, in druge aktivnosti ZDUS-a, še zlasti izvajanje projekta Starejši za višjo kakovost življenja doma, ter prizadevanja za zmanjševanje nasilja nad starejšimi;

- bo prispevalo k promociji vloge seniorjev v družbi s pomočjo ustreznih aktivnosti ter promocijskih akcij in raziskovanj;
- bo aktivno sodelovalo pri izvedbi Festivala za tretje življenjsko obdobje in zagotavljalo potrebno podporo za nadaljnje delovanje festivala;
- bo zagotavljalo strokovno in tehnično podporo za delovanje Sveta za solidarno sožitje generacij in za kakovostno staranje prebivalstva v Sloveniji;
- se bo zavzemalo za ustanovitev Urada za starejše, kot samostojne strokovne službe Vlade RS;
- bo zagotavljalo zastopnost seniorjev v organih javnih zavodov in služb, katerih dejavnost je povezana s starejšimi;
- bo podprlo ZDUS pri prizadevanjih za dodelitev ustreznega posebnega statusa za sodelovanje pri socialnem sporazumevanju in pomagalo pri razumnem delegiranju predstavnikov ZDUS-a v ustrezna telesa.

Zveza društev upokojencev Slovenije pa bo v delitvi dela:

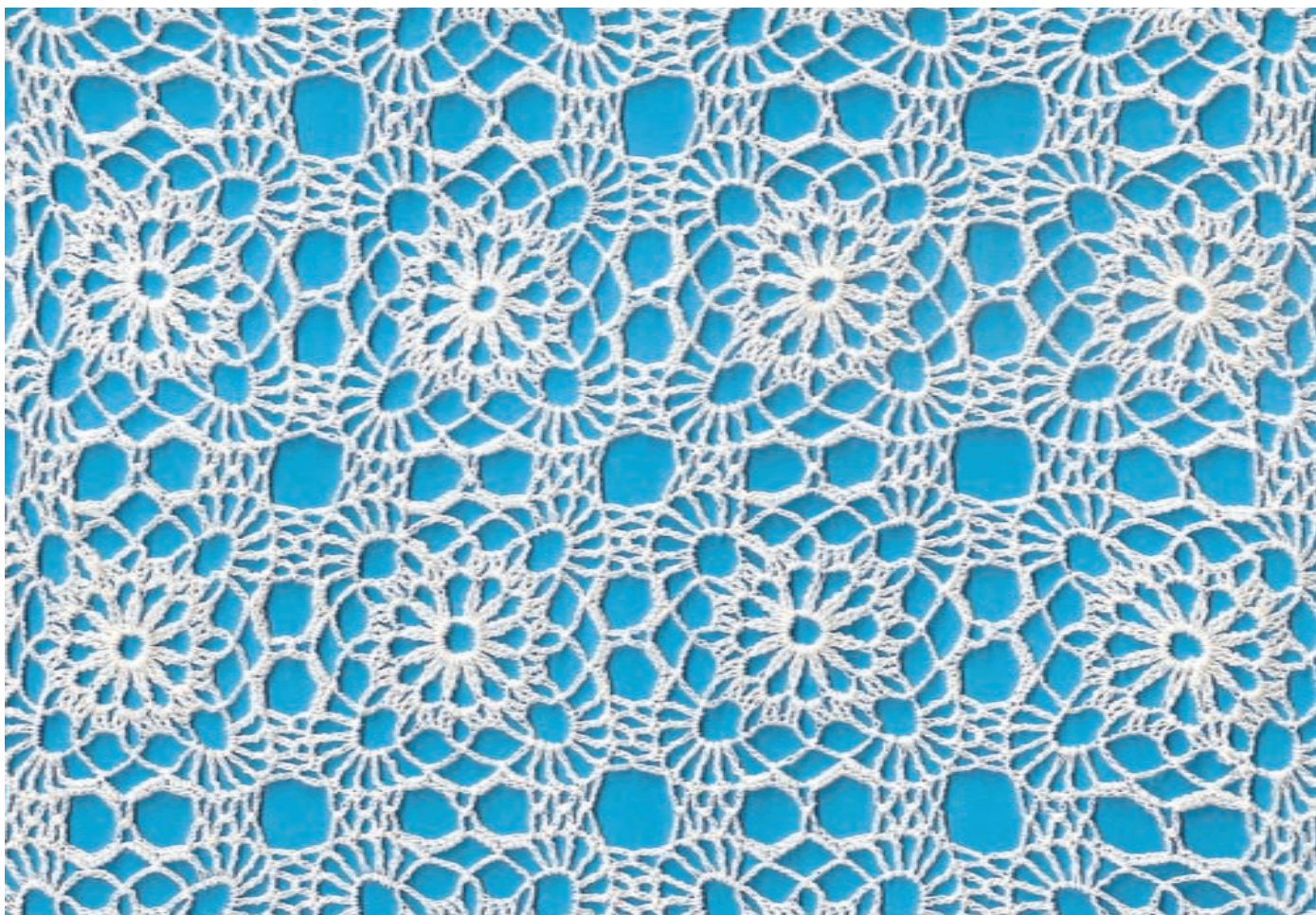
- skrbela za koordiniranje in usklajevanje mnenj nevladnih seniorskih organizacij v procesu oblikovanja predpisov in javnih politik;
- v sodelovanju z drugimi seniorskimi organizacijami skrbela za informiranje in izobraževanje svojih članov o javnih politikah resorjev, ki so v pristojnosti MDDSZ, in s tem pomagala pri razumevanju njihovega družbenega in socialnega pomena;
- skupaj (tudi z delodajalci in drugimi udeleženci) poskrbela za objektivno in strokovno tolmačenje pozitivnih in negativnih posledic ukrepov, ki bodo pripravljene in usklajene ter bodo glede posledic ustrezno opisane;
- v realnem času dajala pripombe na zadevne dokumente in posamezne programe in ukrepe, in po potrebi predlagala svoje;
- svoje delovanje v večji meri naslonila na uresničevanje Strategije

varstva starejših in po dogovoru prevzela tudi konkretne naloge v zvezi z njo. Predložila bo tudi svoj predlog uresničevanja nalog na tem področju;

- pripravila poseben program izobraževanja in priprave starejših - seniorjev (50 +) in drugih skupin za podaljšano vztrajanje v formalni zaposlitvi in izobraževanja za uporabo podatkov in za naloge na tem področju (anketiranje in analiza);
- organizirala in krepila prostovoljske aktivnosti za humanitarno podporo gospodinjtvom, ki oskrbujejo starostnika, in za razvoj drugih socialnih in bivalnih oblik za samopomoč v dolgoživi družbi;
- preučila konkretne možnosti, da se prostori društev upokojencev uredijo kot ena izmed možnih oblik medgeneracijskih centrov ali središč z večnamensko funkcijo.

Nad uresničevanjem ambiciozno zastavljenega programa bosta s strani zveze društev upokojencev bdela predsednica dr. Mateja Kožuh Novak in podpredsednik Aldo Ternovec, s strani ministrstva za delo, družino in socialne zadeve pa sekretarka v kabinetu ministra mag. Nevenka Volk Rožič, sekretarka v direktoratu za delo in pravice iz dela Nataša Trček, sekretarka v direktoratu za zaposlovanje in trg dela mag. Magda Zupančič, sekretarka v direktoratu za socialne zadeve Janja Romih in svetovalka v direktoratu za invalide Barbara Videnšek.

ZDUS dogovor ocenjuje za pomembnega: Predsednica ZDUS dr. Mateja Kožuh Novak je podpis dogovora ocenila kot pomemben, saj opredeljuje sodelovanje in medgeneracijsko sožitje prav na vseh področjih, ki zadevajo starejše. V skladu z dogovorom bo ministrstvo spremljalo socialno-ekonomski položaj starejših in predlagalo sprejete ukrepe za izboljšanje najbolj ogroženega starejšega prebivalstva. Spodbujalo pa bo tudi prostovoljno delo, pravi Kožuh Novakova.

Pomembno branje: analiza izplačevanja pokojnin

Že nekaj mesecev pred znamenitim nastopom Mitje Gasparija na gospodarski zbornici Slovenije, kjer je minister na glas razmišljal o možnostih zniževanja prispevnih stopenj za pokojninsko zavarovanje, in že pred ponavljajočimi opozorili iz Bruslja, da Slovenija potrebuje reformo politike upokojevanja, je odbor za pokojninsko politiko pri ZDUS imenoval skupino strokovnjakov, da kot temelj za pripravo sodobnejšega modela gospodarjenja z denarjem za pokojnine, pripravi podrobno analizo pokojnin pri nas.

Ta je sedaj narejena in je nared za usklajevanje na organih ZDUS. Analiza uvodoma ugotavlja stanje pokojnin z vidika bruto družbenega proizvoda, pokojninske blagajne, proračunskih transferjev in plač ločeno po obdobjih, za katera so veljali predpisi iz decembra 1999 (t. j. za čas od leta 2000 do leta 2004, v nadaljevanju ZPIZ 1) in predpisi od julija leta 2005 (t. j. za čas od leta 2005 do 2008, v nadaljevanju: ZPIZ 2). Podlage za ugotovitve in ocene so veljavni in primerljivi podatki državnega statističnega urada in ZPIZ.

Pokojnine z vidika bruto družbenega proizvoda: Delež vseh izplačanih pokojnin se v bruto družbenem proizvodu ves čas zmanjšuje in sicer z 11,1 odstotka v letu 2000 na 9,7 odstotka v letu 2007 (v času ZPIZ 1 z 11,1 na 10,5 odstotka in v času ZPIZ 2 z 10,5 odstotka na 9,7 odstotka). Ta delež je v Sloveniji ne le nižji kot v EU, temveč izkazuje celo negativni trend, čeprav se je število upokojeencev povečalo s 482 tisoč upokojeencev v letu 1999 na 550 tisoč v letu 2008, t. j. za 14 odstotkov! V EU je ta delež višji in je bil leta 2000 znašal 12,3 odstotka, leta 2006 pa že 12,0 odstotka!

Pokojnine z vidika pokojninske blagajne in državnega proračuna: Zaradi znižanja prispevne stopnje za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (pred letom 1996 je bil še 31 odstotkov, od takrat dalje pa 24,35 odstotka), je izpade iz tega naslova nadomeščal državni proračun prek letnih transferjev v pokojninsko blagajno. Delež slednjih pa se je v skupnih pokojninah stalno zmanjševal (s 35,6 odstotka leta 2003 na 30,6 odstotka leta 200). Hkrati se je povečeval delež prispevkov pravnih oseb s 84,8 odstotka leta 2004 na 86,8 odstotka v letu 2008. Na ta način je proračun »privarčeval« na račun pokojnin v času od leta 2004 do leta 2007 198,2 milijona evrov, leta 2007, ki naj bi bilo za proračun eno najuspešnejših, pa kar 96,6 milijonov evrov plus vplačila presežka prihodkov nad odhodki, ki jih ZPIZ vsako leto nakazuje državnemu proračunu po 233. in 234. členu ZPIZ.

Kljub ugodnim gospodarskim razmeram in dobremu stanju državnega proračuna, je bilo to leto za upokojeence eno najslabših z vidika razmerij

pokojnine - plače. Tudi pokojninska blagajna si v času konjunktore ni ustvarila rezerv in brez presežkov.

Razmerja med pokojninami in plačami: Delež pokojnin v plačah se je (z izjemo dveh let) stalno zmanjševal, ne le zaradi 151. čl. ZPIZ - 1 in 2 (pokojninska osnova se je znižala s 85 odstotkov pred reformo na 72,5 odstotka po njej, temveč predvsem zaradi nespoštovanja načela razmerij pokojnine - plače.

V času veljavnosti ZPIZ 1 se je delež pokojnin v plačah znižal z 68,5 odstotka v letu 1999 na 64,5 odstotka v letu 2004, v obdobju veljavnosti ZPIZ 2 pa z 64,5 odstotka v letu 2004 na 61,6 odstotka v letu 2008!

Zaradi neusklojenosti pokojnin z rastjo plač so bili upokojeenci v celotnem obdobju veljavnosti ZPIZ 1 in ZPIZ 2 prikrajšani za več kot milijardo evrov!

Vzroki za takšna nesorazmerja so zlasti naslednji:

- V času veljavnosti ZPIZ 1 zapleteni in težko razumljivi mehanizmi usklajevanja, ki so se menjavali in niso dopuščali poračunavanja za nazaj. Pa tudi čl. 150. zakona (ki je temeljni člen za usklajevanje) eksplicitno ni zahteval doslednega usklajevanja (cit.: »v posameznem letu sme stopnja rasti pokojnin doseči največ stopnjo rasti povprečnih plač«).
- v obdobju ZPIZ 2 je novelirani 150. čl. eksplicitno izrazil načelo pokojnine - plače cit.: »da se pokojnine usklajujejo glede na rast povprečnih mesečnih plač«.

V nadaljevanju se zakon od tega načela odmika predvsem s skrajšanjem obdobja poračunavanja valorizacijskih razlik in z uvajanjem omejitev (formula za jesensko usklajevanje pokojnin je limitirana z jesensko projekcijo), predvsem pa z dopustitvijo dejanj, ki so izmaličila načelo pokojnine - plače. Vpliv teh dejanj bi morali pravočasno nevtralizirati, a za to ni bilo politične volje odgovornih organov.

Tako je ZPIZ 2 leta 2005 s prehodnimi določbami skrajšal septembrsko uskladitev šele od 1. oktobra istega leta dalje, februarско uskladitev pa z odstavkom (3) 150. čl., od 1. januarja leta, v katerem se izvaja uskladitev.

Največja odstopanja od načela pokojnine - plače in od njihovega usklajevanja, pa so povzročila dejanja, ki niso imela s pokojninami vsebinsko nič, so pa občutno in negativno vplivala na usklajevanje. Gre za spremenjeno metodologijo ugotavljanja plač, ki naj bi služila le statističnim potrebam in za spremenjeno dohodninsko zakonodajo, ki je zmanjšala februarско valorizacijsko stopnjo v letu 2007 kar za 2 odstotni točki (kar je na leto izpad več kot 60 milijonov evrov).

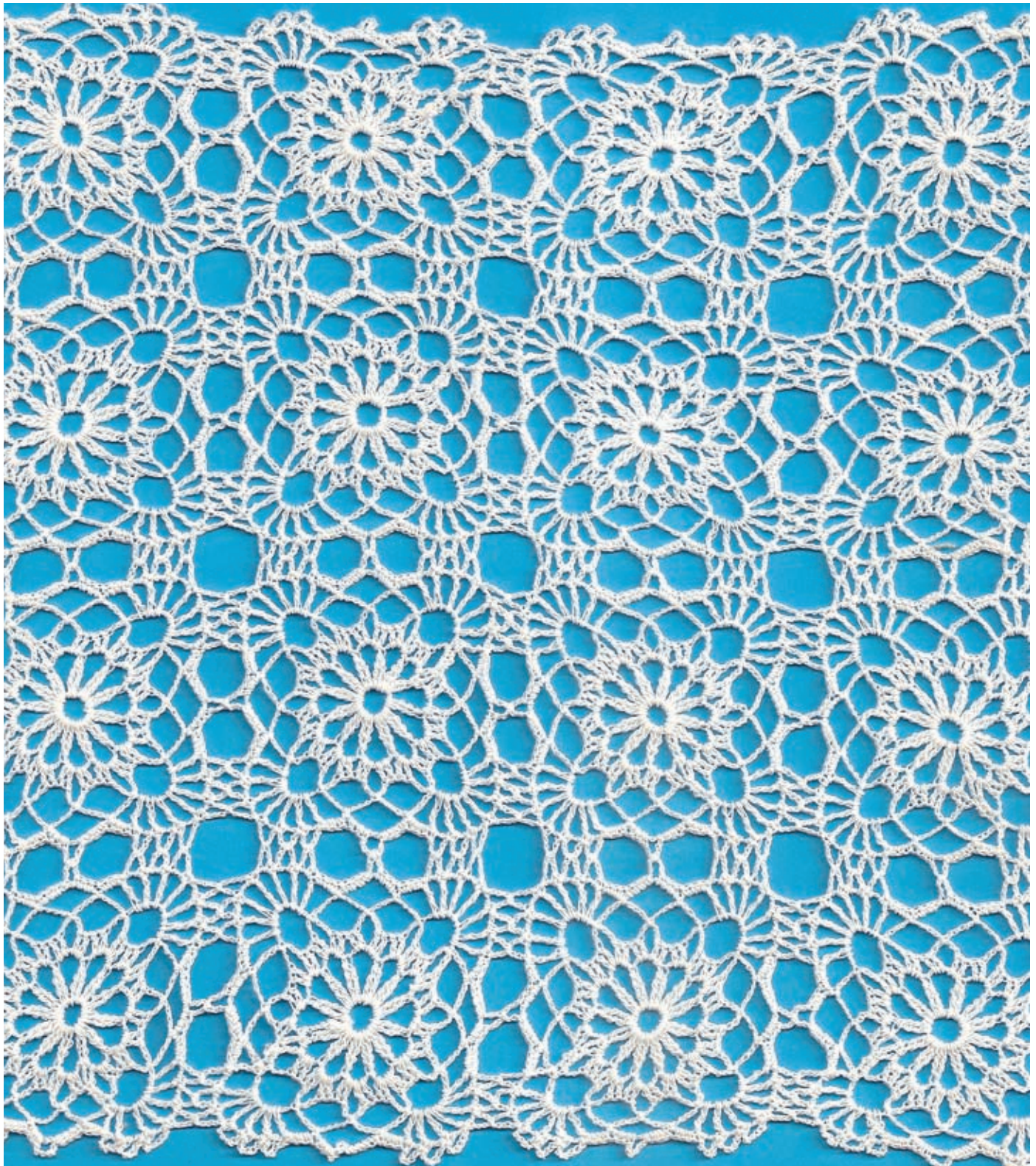

Najnovejši podatki o plačah in pokojninah za leto 2008 nakazujejo, da so se spremenile okoliščine, ki vplivajo na razmerja pokojnine - plače. Dohodninska zakonodaja je v letu 2007 zaradi hitrejše rasti neto plač od bruto plač, odločilno vplivala na poslabšanje razmerij med pokojninami in plačami, ki so sicer podlaga za usklajevanje pokojnin. Na nižjo rast bruto plač od ocenjene, pa je vplivala tudi finančna kriza, ki se je med drugim odrazila v zmanjšanju decembrskih plač nasproti prejšnjemu mesecu istega leta (bruto plače indeks 94, neto indeks pa 95,6 odstotka).

Sklepne ugotovitve: Vsi primerljivi in veljavni podatki, tudi primerjave z evropskimi državami nakazujejo, da so pokojnine, podobno pa tudi vsi

socialni prejemki, v Sloveniji pod evropskim povprečjem, imajo v bruto družbenem proizvodu negativen trend in ne ogrožajo stabilnosti javnih financ, temveč obratno. Pokojnine so namreč z izpolnjevanjem 151. čl. ZPIZ, še bolj pa s »prihranki«, ki so bili posledica neuresničevanja načela vezave pokojnin na rast plač prispevale pomembni delež v prid stabilnosti in vzdržnosti javnih financ! Spričo ugotovljenega je povsem upravičena zahteva, da se zaustavi nadaljnje zmanjševanje deleža pokojnin v plačah, in da se postopoma zagotovi, da bo ta delež znašal 65 odstotkov skupnih povprečnih pokojnin v plačah, kot to zahteva memorandum vladi RS z dne 9. decembra lani.

Mirko Miklavčič

O delu ZDUS prejšnji mesec

Seja strokovnega sveta ZDUS: Osrednjo pozornost so njegovi člani namenili projektu svetovne zdravstvene organizacije za vzpostavitev mreže starosti prijaznih mest, ki se mu pridružuje tudi Slovenija. Program, ki naj bi povezal mesta Celje, Ljubljano in Maribor, je predstavil vodja slovenskega projekta starosti prijaznih mest, dr. Božidar Voljč z inštituta Antona Trstenjaka. V projekt se bo s programi vključila tudi ZDUS. Na seji so obravnavali še program dela ZDUS za letos, vsebinsko zasnovano 9. festivala za tretje življenjsko obdobje 2009, in program dela strokovnega sveta ZDUS za letos.

Kmalu prve SOS trgovine: Kriza je spodbudila tudi pri nas odpiranje SOS trgovin, kjer bodo izdelki tudi do 70 odstotkov cenejši. Prve take trgovine bodo v Ljubljani, Mariboru in Murski

Trgovine se na različne načine trudijo, da bi v prodajalne pritegnile čim več kupcev. Tudi tistih z najnižjimi dohodki, ki kupijo res samo najosnovnejše prehranske proizvode, kupujejo pa le. Trgovci si - tudi zanje -, izmišljujejo posebne trgovske znamke, zaklenjene cene, se na glas odrekajo predragim dobaviteljem, vendar so tudi najnižje trgovske cene za mnoge, žal, previsoke.

Postanimo boljši ljudje! V svetu so se zato že pred časom pojavile socialne trgovine, katerih cilj ni ustvarjati dobiček, kot ga ustvarjajo tudi t. i. 'poceni' veletrgovci, ampak zgolj zadovoljevanje potreb. Gre za SOS zadruga, projekt sveta Evrope, o katerem se tudi pri nas že nekaj časa piše, podrobneje pa so ga v prostorih informacijskega urada sveta Evrope v Slovenije predstavili direktorica Kristina Plavšak Krajnc, predsednik uprave evropske SOS zadruga Alan Jurkovič in direktorica slovenske filantropije Tereza Novak.

Z načrtovano SOS zadrugo že sodelujeta zavod za zaposlovanje in center za socialno delo, od trgovcev pa, za začetek, Žito in Ljubljanske mlekarne. Povabili so tudi dve večji trgovinski verigi, predelovalca mesa in zelenjave, a dogovorov še niso sklenili. SOS zadruga namerava tudi razvažati živila po okolici Ljubljane, Murske Sobote in Maribora za ljudi, ki ponje ne morejo, z mobilnimi trgovinami pa bodo oskrbovali predvsem romska naselja.

Kupci, tudi upokojenci z najnižjimi pokojninami, ki bodo kupovali v SOS trgovinah, bodo še pred njihovim odprtjem dobili kartice s potrdilom, da so člani zadruga. Tega jim bodo dali centri za socialno delo oz. jim bo izkaznico potrdil delodajalec. V trgovinah SOS pričakujejo, da jim bodo pri prodaji, razvrščanju in razvoju živil pomagali prostovoljci, da bodo tako prihranili čim več denarja.

V nadaljevanju pa je Tereza Novak povedala, da v Murski Soboti že tečejo priprave na odprtje hiše Sadeži družbe, ki nastaja v organizaciji slovenske filantropije in s sredstvi finančnega mehanizma EGP in norveškega finančnega mehanizma, ki bo prispeval 95 odstotkov potrebnega denarja! Hiša Sadeži družbe, ki bo odprta meseca septembra, bo namenjena promociji prostovoljstva, medgeneracijskemu srečevanju, prenosu znanja in spretnosti, novim zaposlitvam in razvoju socialnega podjetništva. V njej bodo med drugim računalniška soba, mojstrska delavnica, učna kuhinja, prostor za inštrukcije in učno pomoč, učni vrt.

S seje komisije za informatiko ZDUS: Izbira programske opreme za modernejše in poenoteno poslovanje DU na računalnikih, ki naj bi jih društva, z zamudo sicer, le začela postopoma dobivati od vlade, je bila osrednja točka seje te komisije minuli mesec.

Na povpraševanje ZDUS so se odzvali trije ponudniki, na predstavitev pa sta prišla dva. A-Soft, d. o. o., iz Ljubljane je za ZDUS naredil program BOPRO, ki je programska podpora projektu Starejši za starejše. Pripravljeni so tudi sodelovati pri postavitvi kompletnega sistema za povezavo društev in pomagati ZDUS pri pridobivanju sredstev v ta namen iz evropskih projektov. ORPO, d. o. o., Kranj je 40 DU že opremila s programi, po mnenju komisije pa je njihova cena previsoka in bi bila še potrebna pogajanja.

Komisija je obe ponudbi ocenila kot ustrezni, izbrala ponudbo firme ORPO, d. o. o., Kranj o., ni pa se še odločila za odprto kodni sistem, ki ga predlaga vlada oz. se zavzema, naj bodo na računalnikih na stroške vlade tudi programi MS Windows, kar je vlada enkrat že obljubila. V vsakem primeru pa se bo z ministrstvom za javno upravo in za visoko šolstvo potrebno dogovoriti o plačilu stroškov za dodatno izobraževanje.

V nadaljevanju si je komisija ogledala še predlagane osnutke strani za DU in PZDU, dala nekaj vsebinskih pripomb, sicer pa bodo o ponudbi podizvajalca in skrbnika spletnih strani ZDUS, odločala društva. Predlagane strani s pogoji so že predstavljene na tej strani.

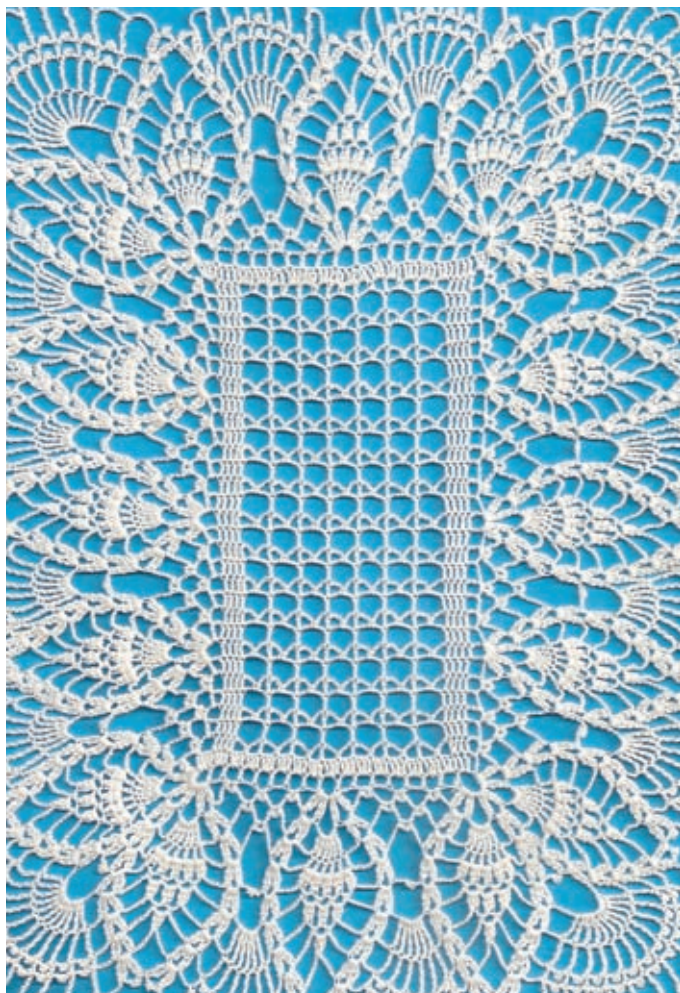
Komisija za zdravstveno varstvo ZDUS dodala nekaj dopolnil h gradivu ZZZS: Komisija ZDUS je z nekaj pripombami podprla program strokovne službe ZZZS o varčevalnih ukrepih v zdravstvu, o katerem je sredi minulega meseca razpravljala in ga sprejela skupščina ZZZS. Upravni odbor ZDUS je o tem strokovnem gradivu sicer že razpravjal in ga v načelu tudi podprl, člani komisije pa so dodali še nekaj konkretnih

predlogov, ki so jih kot mnenja in stališča komisije, posredovali izvajalcu zdravstvenega zavarovanja. V razpravi so menili, naj bi zavod ne zmanjševal predlaganih nadomestil za bolniško odsotnost z dela, denar za pogrebne, ki naj bi izpadle iz sistema, je po mnenju članov komisije potrebno najti drugje, smiselno je pregledati strokovno upravičenost dolžine letnih dopustov pri nas, ki so med najdaljšimi, poostri nadzor nad učinki zdraviliškega zdravljenja kot nadaljevanja bolnišničnega zdravljenja, poostri pa naj bi tudi nadzor nad neupravičenim bogatenjem nekaterih izvajalcev zdravstvenega varstva.

V nadaljevanju seje so potrdili še poročilo o opravljenem delu, program dela pa naj bi bil odprt za nove naloge, ki bi se utegnile pojaviti med letom.

ZDUS in Olimpijski komite Slovenije založila zloženko: Odbor šport za vse, ki deluje pod okriljem Olimpijskega komiteja Slovenije, je v okviru projekta Recept za zdravo življenje s športom, v sodelovanju z ZDUS, izdal zgibanko, s katero slovenski javnosti simbolično ponuja alternativo 12 milijonom na leto izdanih receptov za farmacevtske preparate. Športni življenjski slog je sinonim za zdravo življenje in vključuje napotke od jutranje gimnastike, sprehajanja, druženje ob varni in sproščeni športni dejavnosti, do načrtna skrbi za ohranjanje in razvoj posameznih motoričnih sposobnosti. ZDUS bo svoj del naklade tisoč izvodov razdelil komisijam za šport po DU, zgibanka pa je že na voljo po zdravstvenih domovih, lahko pa si jo tudi natisnete s spletne strani www.receptzazivljenje.si. Organizatorji želijo vsem udeležencem akcije veliko »križcev« v koledarju in pa obilo zdravja in dobrega počutja!

Vir: www.zdus-zveza.si

©RIH

Zavarovanje premoženja na novo vrednost

Z njim bo vaše imetje zavarovano na novo vrednost, kar pomeni, da vam v primeru nesreče povrnemo vrednost v višini cene novega zavarovanega predmeta.

**Premoženjska zavarovanja
Adriatic Slovenica**

Odločite se modro!

MODRA ŠTEVILKA
080 11 10

www.adriatic-slovenica.si

AdriaticSlovenica

Zavarovalna družba d.d. - Člani Skupine AD Group

Vse informacije o ponudbi zavarovanj na vseh prodajnih mestih **Adriatica Slovenice d.d.**, na www.adriatic-slovenica.si in po **modrem telefonu 080 11 10**.

Kako do oprostite plačila dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja?

Z začetkom leta so začele veljati lani poleti sprejete spremembe in dopolnitve Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, po kateri so socialno ogroženi državljani oproščeni plačila premije za dopolnilno zdravstveno zavarovanje, saj jim bo to krila država iz proračuna.

Občani – zavarovanci in njihovi družinski člani bodo oproščeni plačila premije za dopolnilno zdravstveno zavarovanje, če so upravičeni do denarne socialne pomoči oziroma izpolnjujejo pogoje za pridobitev denarne socialne pomoči. Zavarovanci in po njih zavarovani družinski člani izkazujejo izpolnjevanja pogojev iz prejšnjega odstavka z odločbo do denarne socialne pomoči. Občani, ki že prejemanje denarne socialne pomoči in imajo o tem odločbo bodo avtomatično postali upravičeni do oprostite plačila. Zavarovanec oziroma po njem zavarovan družinski član je do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev upravičen za čas prejemanja denarne socialne pomoči oziroma za čas izpolnjevanja pogojev za pridobitev denarne socialne pomoči.

Tisti občani, ki že imajo denarno socialno pomoč in temu ustrezno odločbo o pravici do nje, ne bo potrebno storiti nič – že samo z

odločbo o pravici do denarne socialne pomoči so upravičeni tudi do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev. Podatki o tem, kdo že ima to pravico, bodo avtomatično preneseni na zavod za zdravstveno zavarovanje, kjer jih bodo vnesli v kartico zdravstvenega zavarovanja.

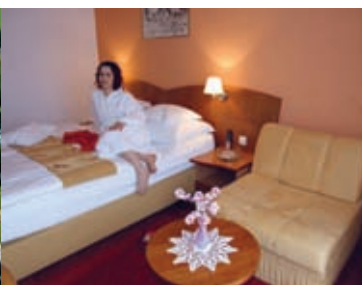
Občani, ki sicer izpolnjujejo pogoje za pridobitev pravice do dodatnega zdravstvenega zavarovanja, pa iz kakršnegakoli razloga niso prejemniki denarne socialne pomoči (nimajo ustrezne odločbe, pa bi jo lahko imeli, če bi zanjo zaprosili, ker izpolnjujejo zakonske pogoje), pa bodo morali vložiti posebno vlogo za ugotovitev izpolnjevanja pogojev za pridobitev pravice do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev.

Vsem upravičencem, ki imajo sklenjeno dopolnilno zdravstveno zavarovanje se svetuje, da pri zavarovalnici, kjer imajo sklenjeno dopolnilno zdravstveno zavarovanje (Vzajemna, Adriatic, Triglav ipd.) podajo zahtevo za mirovanje zavarovanja, kot dokazilo pa priložijo kopijo odločbe do denarne socialne pomoči ali kopijo odločbe pristojnega centra za socialno delo do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev. Zavarovalnica bo zahtevi za mirovanje ugodila tako, da bo zavarovalni pogodbi za dopolnilno zdravstveno zavarovanje dodelila status mirovanja za obdobje trajanja upravičenosti do plačila razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev iz proračuna republike Slovenije, po izteku tega obdobja pa bo, če ne pridobi podatkov o ponovni oziroma podaljšanji upravičenosti, zavarovalno pogodbo ponovno aktivirala. Centri za socialno delo imajo navodila z izvajanjem zakonskih določil o oprostitvi plačil premij za dopolnilno zdravstveno zavarovanje.

CENEJE IN HITREJE V LENDA VO

**SI ŽELITE
DODATNI
POPUST?**

Akcija v MARCU

Pošljite SMS s
ključno besedo
TLENDAVA na
031 66 22 77

Hotel Elizabeta****, hotel Lipa***, apartmajsko naselje Lipov gaj***

NOVO!!!

3x tedensko tematska samopostrežna večerja (prekmurska,...)

REZERVACIJE: tel. **02 577 44 00** www.terme-lendava.si
Terme Lendava d.o.o. tel. **02 577 41 00** info@terme-lendava.si

Seje v mesecu februarju 2009

- 5. februar: seja komisije za zdravstveno varstvo
- 10. februar: seja ekspertne skupine za bivanjski standard in komisije za socialno varstvo
- 13. februar: sestanek na ministrstvu za notranje zadeve
- 16. februar: sestanek na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve
- 19. februar: seja strokovnega sveta
- 20. februar: seja ekspertne skupine za pripravo predloga sprememb in dopolnitev zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju
- 24. februar: seja komisije za šport in rekreacijo
- 25. februar: upravni odbor
- 26. februar: seja komisije za duševno zdravje

Sklepi delovne skupine za duševno zdravje z dne 11. decembra 2008.

Prisotni: članice Ana Cajnko, Darja Pangerc in Milena Križaj, vabljeni Urška Star in Franc Okoren za društvo DAM in mag. Jože Škrli, s. p.

Odsotnost opravičili: Neva Železnik in Breda Škrjanec.

1. Pojasnitev statusa delovne skupine in sprejem ustreznih sklepov.

Sklepa:

- V komisijo za duševno zdravje pri ZDUS, katere predsednik je Zdravko Kuk, delovna skupina predlaga poleg Ane Cajnko, ki je že članica komisije, Mileno Križaj.
- Delo namestnice vodje delovne skupine za duševno zdravje Ane Cajnko bo opravljala Darja Pangerc.

2. Pregled zapisnika prejšnje seje in seznanitev s potekom nalog.

Sklepi:

- Če bo komisija pridobila sredstva za izvajanje projekta RESje, bo Darja Pangerc postala namestnica vodje projekta Ane Cajnko, strokovni team pa bo ostal nespremenjen.
- Ana Cajnko pošlje Darji Pangerc gradivo poslano na razpis MOL.
- Potrebno bo spremljati razpise, na njih kandidirati in iskati sredstva pri donatorjih. Milena Križaj bo oblikovala predlog prošnje za donacije in ga poslala v dopolnitev Ani Cajnko in Mileni Križaj.
- Ana Cajnko, Milena Križaj in Darja Pangerc bodo predelale celotno gradivo in pripravile dopolnitve do 8. januarja 2009, ko bo skupni sestanek.
- Darja Pangerc bo do 9. januarja 2009 skupini, ki pri Slovenski filantropiji deluje na pripravi in dokončnem oblikovanju predloga Zakona o prostovoljstvu, predložila dopolnitve.
- Ana Cajnko bo pisno obvestila vse, ki se v delo šele uvajajo da ne smejo brez naše vednosti in končanega izobraževanja samostojno delati ali posegati v delo domov.
- Z domom Tabor bo potrebno opraviti pogovor in skleniti ustrežnejši

dogovor. To bomo opravili v januarju 2009.

- V mesecu januarju bomo pripravili nove dogovore med ZDUS in prostovoljci. Za osnovo bo služil dogovor, ki so ga prostovoljci sklepali z Slovensko filantropijo. Predlog bosta pripravili Ana Cajnko in Milena Križaj.
- Do 8. januarja 2009 bomo pripravili izhodišča, ki jih bomo potrebovali pri dogovarjanjih za sodelovanje z domovi za starejše in drugimi, ki se bodo odločili sodelovati z nami. Predlog dogovora bosta pripravili Ana Cajnko in Milena Križaj.
- Darja Pangerc bo pripravila predlog področja delovanja (organogram) v okviru projekta RESje.
- Skupina za samopomoč kljub želji nekaterih svojcev ne bo obiskala doma Izola, ki deluje v okviru ZZV in društva Spominčica na Primorskem razen, če nas povabita društvo Spominčica ali ZZV Koper.

3. Predstavitev društva DAM in dejavnosti mag. J. Škrli s predlogi za sodelovanje.

Sklepi:

- V društvu DAM se bodo dogovorili, kdo iz društva bo stalni član delovne skupine. Skupno izvajanje nalog bomo načrtovali sprotno.
- Z obvestilom v ZDUS plus bomo člane obvestili o možnostih vključevanja v skupine za samopomoč oseb z depresijo in o delovanju društva DAM. Nalogo bo opravila Ana Cajnko v sodelovanju z društvom DAM.
- V decembru mesecu bo mag. Jože Škrli pripravil brezplačno predavanje za prostovoljce in svojce oseb z demenco z naslovom Ravnanje z osebami z demenco. Za spisek povabljenih in vabila bo poskrbela Ana Cajnko. Predavanje bo še v tem mesecu.
- Pri dogovarjanju za sodelovanje v projektu RESje z društvi, domovi in drugimi, bomo ponudili tudi uvodna izobraževanja namenjena svojcem, ki skrbijo za osebe z demenco in drugim zainteresiranim. Predaval bo mag. Jože Škrli.

Sklepi 5. redne seje strokovnega sveta ZDUS z dne 27. januarja 2009.

Prisotni: Milan Pavliha, Angelca Žiberna, Francka Četkovič. Branko Kjuder, Franc Šmajd in Ana Špat.

Odsotnost opravičili: Tomaž Banovec, dr.Samo Zupančič in Anka Ostrman.

Drugi prisotni: dr.Božidar Voljč (Institut Antona Trstenjaka), mag.Tea Smonker (Socialna zbornica Slovenije) in Aldo Ternovec in Bogdan Urbar(oba ZDUS).

Sejo je vodil predsednik Milan Pavliha.

1. Potrditev zapisnika 4. redne seje z dne 10.7.2008 in poročilo o uresničevanju sklepov.

Poročevalec Milan Pavliha.

Sklepa: Strokovni svet potrjuje zapisnik 4. redne seje in sklepi 4. redne seje so uresničeni, razen sklepa 4.

Od 4. redne seje do danes pa so člani strokovnega sveta opravili še naslednje naloge:

- sodelovali so pri izdaji publikacije ZDUS Kam, na koga naj se obrnem za rešitev mojega problema in
- sodelovali so pri končnem koncipiranju vsebine 8. festivala za tretje življenjsko obdobje, 2008 in kot uvodničarji in nosilci okroglih miz ter avtorji prispevkov za zbornik festivala.

2. Mreža starosti prijaznih mest – slovenski vidik projekta svetovne zdravstvene organizacije.

Poročevalec dr. Božidar Voljč.

Sklep: ZDUS se bo partnersko s svojimi programi aktivno vključila v izvajanje projekta Starosti prijazna mesta.

3. Vsebinska zasnova 9. festivala za tretje življenjsko obdobje 2009.

Uvodno obrazložitev so podali Bogdan Urbar, Milan Pavliha in Aldo Ternovec.

Sklepa:

- Člani Strokovnega sveta in predsedniki komisij ZDUS pošljejo konkretne predloge za tematska področja okroglih miz festivala do 15. februarja 2009. Sporočite jih po e-pošti zdus@siol.net ali po e-pošti milan_pavliha1@t-2.net.
- Strokovni svet bo obravnaval in sprejel vsebinsko zasnovo 9. festivala za tretje življenjsko obdobje 2009 v četrtek, 19. februarja 2009 na svoji 6. redni seji.

4. Projekta ZDUS v letu 2009 (Bivalna kultura in Raznolikost je bogastvo družbe).

Uvodni obrazložitvi Francka Četkovič in Aldo Ternovec.

Sklep: Oba projekta je potrebno finančno zaključiti in medijsko promovirati.

5. Prednostne naloge ZDUS v letu 2009.

Poročevalec Aldo Ternovec.

Sklep: Člani so se seznanili s Programom dela ZDUS za leto 2009.

6. Osnutek Programa dela Strokovnega sveta ZDUS v letu 2009.

Poročevalec Milan Pavliha.

Sklep: Člani so sprejeli program dela strokovnega sveta ZDUS z dopolnjeno nalogo: dajanje pobud in predlogov svetu za sožitje in medgeneracijsko sodelovanje.

7. Razno.

Sklep: ZDUS naj podeli ob visokem življenjskem jubileju 80 let priznanje (plaketo) nekdanjemu članu strokovnega sveta ZDUS dr. Vidu Pečjaku. Priznanje mu izročijo Ana Špat, Aldo Ternovec in Milan Pavliha.

Sklepi seje komisija za zdravstveno varstvo z dne 5. februarja 2009.

Prisotni: Silva Gorjup, predsednica in člani Jožica Subotič, Malči Žitnik in Jože Bučar.

Odsotnost opravičili: Marija Berlec, Marija Sulič, Katarina Šomen in Branko Kjuder.

Prisotni vabljeni: Niko Jurišič, Frančiška Četkovič, Alojzija Ritonja Cimerman in Dunja Obersnel Kveder.

1. Pregled in potrditev zapisnika 3. seje.

Sklep: Komisija potrjuje in sprejema poročilo o izvrševanju sklepov in zapisnik 3. seje z dne 17. novembra 2008.

2. Razprava o Ukrepih za vzdržnost sistema obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Sklep: Komisija podpira predlog ukrepov, ki naj bi jih sprejela skupščina zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije za zagotavljanje vzdržnosti sistema obveznega zdravstvenega zavarovanja, s pripombami in opozorili iz razprave. Komisija predlaga črtanje predvidenega ukrepa C2 v dokumentu, stran 14.

3. Razno.

Sklep: Komisija sprejema

- poročilo o izvršitvi programa dela za leto 2008;
- program dela komisije za leto 2009, s tem, da bodo dokument še sproti dopolnjevali z aktualnimi nalogami;
- predlog dokumenta o spremljanju čakalnih dob v javnem zdravstvu za starejše bo komisija obravnavala naknadno, ostala gradiva pa komisija sprejema v vednost in informacijo.

Sklepi skupne seje komisije za socialna vprašanja in ekspertne skupine bivanjski standard z dne 10. februarja 2009.

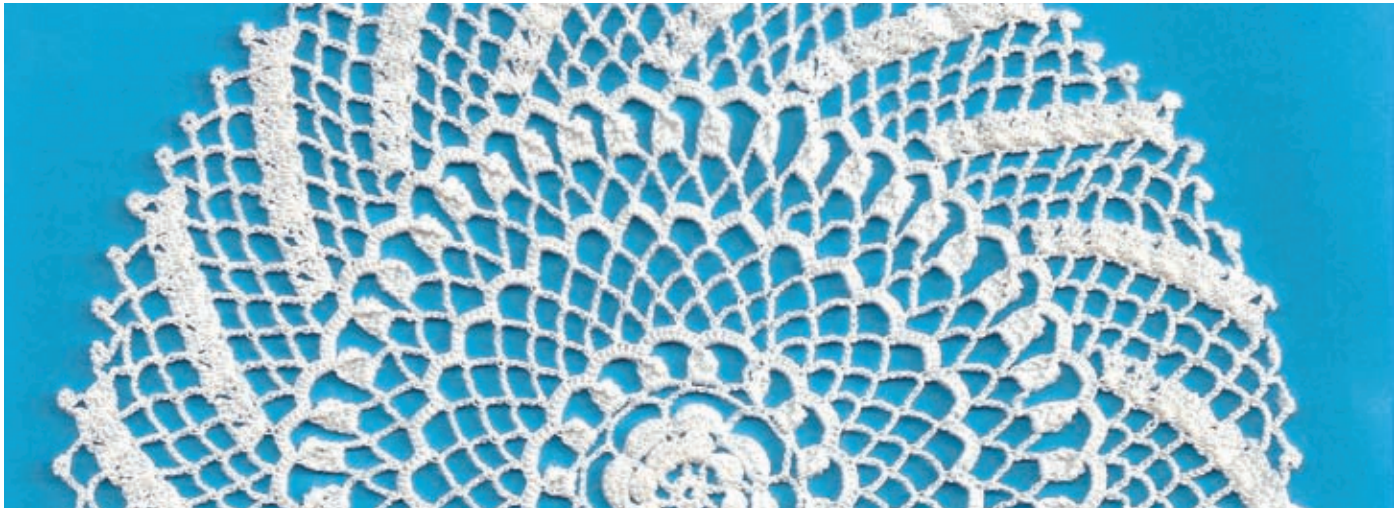
Prisotni: Ana Cajnko, Franci Dolenc, Irena Drenik, Franci Horvat, Irena Levičnik, Marija Miladinovič, Vida Rozman, Peter Starc, Rožca Šonc, Ana Špat, Darinka Volčanšek, Angelca Žiberna; za vodstvo predsednica dr. Mateja Kožuh Novak.

Odsotni: Marjana Bajda, Marija Erveš, Slavica Golob, Fanika Korošec, Anica Prelec in Franci Skinder (dva od odsotnih sta opravičila izostanek, trije vabila niso prejeli).

1. Predstavitev raziskave Ekonomska participacija starejših.

Sklepi:

- Namen raziskave Ugotovitve stanja na področju družbene skrbi za starejše ljudi s predlogi ukrepov, je dosežen. Gradivo ima uporabno vrednost za vse nosilce odgovornosti skrbi za vzdrževanje kakovosti življenja starejših ljudi;
- Gradiva vseh avtorjev je potrebno združiti. V poglavju Povzetek ugotovitev raziskave je potrebno vsebinske sklope strukturirati v odvisnosti od njihove uporabne vrednosti pri izvajanju vloge ZDUS in sicer pri izvajanju partnerstva za starejše ljudi na nacionalnem nivoju; sodelovanju pri oblikovanju predloga zakonodaje; oblikovanju akcijskih načrtov, ki jih terja Strategija in v tem sklopu dorečenosti vlog nosilcev odgovornosti in javnih zavodov; določanju oblik in metod dela za vzpostavljanje prijaznejšega okolja za starejše doma in v domskem varstvu; oblikovanju funkcionalnih oblik izobraževanja na področju socialno-zdravstvene dejavnosti;. Na enak način je potrebno oblikovati tudi poglavje Predlogi sklepov.
- Oblikovanje gradiva na podlagi prispevkov več avtorjev terja enotnost pristopa pri proučevanju in sintetiziranju tematike. Prispevki posameznih avtorjev morajo biti podpisani in datirani; brez navedenega, gradivo nima uporabne vrednosti. Povzemanje ugotovitev iz Strategij, Nacionalnega programa, Nacionalnega poročila in že izvedenih raziskav drugih avtorjev mora biti označeno z naslovom dokumenta in nosilca. Podatkov iz teh dokumentov, zlasti drugih raziskav, praviloma ne prepisujemo. Citiramo jih le v globalnih usmeritvah in le tiste ugotovitve, ki jih potrebujemo za primerljivost s podatki naše raziskave.
- ZDUS mora ostajati v svoji vlogi in ne sme posegati v pristojnosti drugih v vlogi spremljanja družbene skrbi za tretjo generacijo; opozarjanja na odstopanja med Strategijo in dejanskim stanjem, opozarjanja na nove potrebe, ugotovljene ob spremljanju odzivnosti

politike v praksi; terjanja da bodo nacionalna poročila in raziskave prinašali sporočila, ki jih ZDUS potrebuje v vlogi zastopanja tretje generacije; da bodo javni zavodi in zbornice lahko delovali v vlogi, ki jim je zaupana.

- Strategija razvoja in Nacionalni program sta usklajena z dokumenti ZN in EU, zato ju je smotrno proučiti z vidika pokritosti vseh vsebin, ki zadevajo tretjo generacijo. Ta raziskava je pokazala, da Strategija ne pokriva vseh vsebin.
- Nacionalno poročilo o izvajanju strategije v prvih dveh letih je smotrno proučiti, ali to poročilo prinaša odgovor, kaj od načrtovanega je bilo v prvih dveh letih uresničeno in kaj ne, in kaj je potrebno spremeniti v sistemu, da se bomo sprejetim ciljem bolj približati do konca načrtovanega obdobja. To poročilo bi torej moralo dati odgovor kje smo s standardom za starejše ljudi v tem času. Raziskava je pokazala, da jih ne daje, ker je že sam konceptualni pristop k pripravi Poročila neustrezno zastavljen.
- Na izhodišču, da je odgovornost za raziskovalno delo in spremljanje uresničevanja Strategije v pristojnosti MDDSZ, je smotrno proučiti ali z vidika potreb ZDUS, že izvedene raziskave prinašajo za vsa področja ustrezne vsebinske odgovore in ali v določenem delu zgolj analitične podatke; v čem se ugotovitve naše raziskave razlikujejo od njihovih in

katerih odgovorov na ključne situacije, njihove raziskave ne prinašajo. To oceno je potrebno dodati vsebini navedenih področij;

- Poimenovanje: ciljne skupine, življenjskih situacij, programov zanje, področij delovanja, organov in oblik dela, je izjemnega pomena tako z vidika odnosa do starejših ljudi, kot z vidika razumevanja vsebine delovanja in odgovornosti; proučiti je potrebno pripombe v javnosti, kdaj je smotrno poimenovanje »3. generacija« in kdaj »starejši ljudje«.
- Gradivo bo posredovano Strokovnemu svetu ZDUS v strokovno verifikacijo in v odločitev o načinu posredovanja vsem nosilcem odgovornosti za starejše ljudi;
- Informiranje javnosti izvesti s konferenco za javnost na temo: Tretja generacija v situaciji dajanja in prejemanja, s posvetom za predsednike PZDU; v okviru PZ za predsednike društev upokojencev v lokalnem okolju in oceniti možnost za ponatis gradiva kot samostojne brošure ali v ZDUS plus.
- Imenovana je bila delovna skupina za dokončno oblikovanje zbranega gradiva: dr. Mateja Kožuh Novak, Marija Miladinovič, Ana Cajnko in Ana Špat.

Celotni zapisniki so objavljeni na spletni strani www.zdus-zveza.si. V ZDUS plus objavljamo načeloma samo zapisnike za mesec nazaj, starejši so prav tako na spletni strani www.zdus-zveza.si

Govorite, jejte in smejte se samozavestno!

SmithKline Beecham, Knezov, Stradon 90, 1108 Ljubljana - Rudnik

Ditka Haberl

Spoštovani,

v prihodnjih mesecih pripravljamo niz brezplačnih zdravstvenih predavanj za društva upokojencev na temo:

»Življenje z zobno protezo – nega in uporaba dentalnih pripomočkov.«

Srečanja so namenjena aktivnim ljudem v tretjem življenjskem obdobju, potekajo v neformalnem tonu in prinašajo nekaj svežih novosti iz področja nege in uporabe zobnih protez. Predavatelji iz področja skrbi za dentalne pripomočke pa vam na predavanju nudijo tudi praktična priporočila za samozavesten nasmeh.

Za vsakega udeleženca predavanja pripravljamo presenečenje.

Stroške predavanja krije naša družba in je za društva upokojencev in njihove člane brezplačno.

V primeru, da vas tema zanima, nas prosim pokličite na 040 666 015 (kontaktna oseba Ana Rustja) in dogovorili se bomo za termin.

Corega je registrirana blagovna znamka skupine podjetij GlaxoSmithKline.

NEGUJTE IN VARUJTE VAŠE ZDRAVJE!

Pri TRIGLAV, Zdravstveni zavarovalnici, d.d., lahko zase in za svoje najbližje poskrbite s sklenitvijo dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, Zavarovanja zdraviliškega zdravljenja po poškodbah ali Zavarovanja za primer smrti zaradi nezgode.

Dopolnilno zdravstveno zavarovanje

Vsem, ki imate veljavno obvezno zdravstveno zavarovanje v Republiki Sloveniji in ste zavezani za doplačila pri uporabi zdravstvenih storitev v skladu s 23. členom Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, priporočamo, da sklenete tudi dopolnilno zdravstveno zavarovanje. To potrebujete, če želite stroške doplačil zdravstvenih storitev iz obveznega zdravstvenega zavarovanja prenesti na zavarovalnico. Obvezno zdravstveno zavarovanje namreč stroškov zdravstvenih storitev, zdravil in medicinskih storitev ne krije v celoti. Brez dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja bi tako, ko bi potrebovali zdravniško pomoč, pregled ali nasvet, v večini primerov za zdravstveno storitev, medicinske pripomočke in zdravila iz obveznega zdravstvenega zavarovanja morali doplačati sami.

Zavarovanje zdraviliškega zdravljenja po poškodbah

Za vas smo pripravili tudi ugodno ponudbo za zavarovanje zdraviliškega zdravljenja po poškodbah. Gre za zavarovanje, ki krije stroške do 14-dnevnega zdraviliškega zdravljenja v primeru poškodb. Zavarovanje se sklepa za dobo dveh let po ugodni letni premiji v višini od 10 do 42 evrov. V prizadevanjih za učinkovito rehabilitacijo sodelujemo s priznanimi zdravilišči za zdravljenje po poškodbah: Thermana (Zdravilišče Laško), Terme Dobrna in Terme Krka z njenimi tremi zdravstveni centri – Terme Dolenjske Toplice, Terme Šmarješke Toplice in Talaso Strunjan.

Nezgodno zavarovanje

Pri TRIGLAV, Zdravstveni zavarovalnici, d.d., lahko za 4,18 evra oziroma 4, 45 evra mesečno sklenete tudi dodatno nezgodno zavarovanje, to je Zavarovanje za primer smrti zaradi nezgode. Zavarovanje se lahko sklene le kot dodatno zavarovanje k dopolnilnemu zdravstvenemu zavarovanju.

Obiščite nas!

Za sklenitev zavarovanja in podrobnejše informacije nas lahko obiščete v poslovalnicah Skupine Triglav v vašem kraju ali na www.zdravstvena.net.

ZASTOPSTVA
TRIGLAV, ZDRAVSTVENE
ZAVAROVALNICE, D.D.

CELJE

Mariborska cesta 1
3000 Celje
Tel.: (03) 42 67 500
Faks: (03) 42 67 502
e-pošta: zastopstvo_ce@zdravstvena.net

KOPER

Pristaniška ulica 8
6000 Koper
Tel.: (05) 66 22 520
Faks: (05) 66 22 522
e-pošta: zastopstvo_kp@zdravstvena.net

KRANJ

Bleiweisova cesta 20
4000 Kranj
Tel.: (04) 20 10 540
Faks: (04) 20 10 542
e-pošta: zastopstvo_kr@zdravstvena.net

KRŠKO

Trg Matije Gubca 1
8270 Krško
Tel.: (07) 48 82 560
Faks: (07) 48 82 562
e-pošta: zastopstvo_kk@zdravstvena.net

LJUBLJANA

Verovškova ulica 60c
1000 Ljubljana
Tel.: (01) 51 34 580
Faks: (01) 51 34 582
e-pošta: zastopstvo_lj@zdravstvena.net

MARIBOR

Ulica Kneza Koclja 14
2000 Maribor
Tel.: (02) 23 80 620
Faks: (02) 23 80 622
e-pošta: zastopstvo_mb@zdravstvena.net

MURSKA SOBOTA

Lendavska ulica 5
9000 Murska Sobota
Tel.: (02) 51 24 640
Faks: (02) 51 24 642
e-pošta: zastopstvo_ms@zdravstvena.net

NOVA GORICA

Kidričeva ulica 21
5000 Nova Gorica
Tel.: (05) 33 03 660
Faks: (05) 33 03 662
e-pošta: zastopstvo_ng@zdravstvena.net

NOVO MESTO

Novi trg 8
8000 Novo mesto
Tel.: (07) 39 17 680
Faks: (07) 39 17 682
e-pošta: zastopstvo_nm@zdravstvena.net

POSTOJNA

Novi trg 5
6230 Postojna
Tel.: (05) 72 12 700
Faks: (05) 72 12 702
e-pošta: zastopstvo_po@zdravstvena.net

SLOVENJ GRADEC

Pohorska cesta 12
2380 Slovenj Gradec
Tel.: (02) 88 50 720
Faks: (02) 88 50 722
e-pošta: zastopstvo_sg@zdravstvena.net

TRBOVLJE

Trg Franca Fakina 6
1420 Trbovlje
Tel.: (03) 56 14 740
Faks: (03) 56 14 742
e-pošta: zastopstvo_tr@zdravstvena.net

ZDRAVA ODLOČITEV

ZDRAVSTVENA ZAVAROVALNICA, D.D.